

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Német klasszikus filozófia

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Német klasszikus filozófia					A tantárgy kódja		HLM2403		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Lang Mark								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Lang Mark								
2.4. Tanulmányi év		2	2.5. Félév		5	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az órákon való részvétel az órák 70%-ában kötelező.
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumon való részvétel kötelező.

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok - C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása - C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása - C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása - C5 Filozófiai gondolatok/ismeretek létrehozása és közlése
Transzverzális kompetenciák	CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A klasszikus német filozófiával való megismerkedés. - A filozófiai elméletek történeti dimenziójának felismerése, sajátosságaik és emberi kultúrára gyakorolt hatásuk azonosítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A következő sajátos módszertanok elsajátítása: fogalmi rendszerek; érvelési módok a transzcendentalizmus és a kriticismus, a tudományfilozófiában az azonosság elvének, a dialektikus előfeltevések és a konstruktivizmus, valamint az intuicionizmus és a filozófiai mitologizmus összefüggésében.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A rendszerfilozófia és a kritikai filozófia fogalma	Előadás, megbeszélés	
2. Immanuel kant élete és műve.	Előadás, megbeszélés	
3. A kanti transzcendentalizmus és a kritikai filozófia fogalma	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
4. Transzcendentális esztétika és logika I. A tér és az idő fogalmának metafizikai és transzcendentális kifejtése. Minden tiszta értelmi fogalom felfedésének vezérfonaláról	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
5. Transzcendentális esztétika és logika II. A tiszta értelmi fogalmak transzcendentális dedukciójáról. A tiszta értelmi fogalmak sematizmusáról	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
6. A kanti gyakorlati filozófia: szabadság	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

és autonómia		
7. Esztétika és teleológia. Az ítélőerő autonómiája.	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
8. A kanti örökség. J. G. Hamann, F. H. Jacobi, K. L. Reinhold	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
9. J. G. Fichte tudománytanának alapelvei	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
10. W. F. J. Schelling transzcendentális idealizmusa	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
11. A fiatal Hegel filozófiai programja. Differenzschrift, A szellem fenomenológiája	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
12. Fogalmak, kategóriák és filozófiai sémák a hegeli gondolkodásban	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
13. A szabadság filozófiája és az akarat fogalma F. W. J. Schellingnél	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
F. W. J. Schelling kései filozófiája és a poszthegeianizmus	Előadás, szövegelemzés, megbeszélés	
Könyvészet Beiser, Frederick: German Idealism. Harvard University Press, 2002. Cassirer, Ernst: Kant élete és műve. Osiris, Budapest, 2001. Fichte, J. G.: Válogatott filozófiai írások. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981. Fichte, J. G.: A teljes tudománytan alapja. Ford. Hankovszky Tamás. Magyar Filozófiai Szemle. 2013: 1. 9–30. Gyenge Zoltán: Schelling élete és filozófiája. Attraktor, Máriabesnyő – Gödöllő, 2005. Hegel. G. W. H.: A logika tudománya. I-II. Akadémiai, Budapest, 1979. Hegel. G. W. H.: A szellem fenomenológiája. Ford. Szemere Samu. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979. Hegel. G. W. H.: A fichtei és a schellingi filozófia különbségéről. In Uő: Ifjúkori írások. Ford. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982, 147–191. Kant, I.: Antropológiai írások. Osiris, Bp, 2005. Kant, I.: Prekritikai írások. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. Kant, I.: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése; A gyakorlati ész kritikája; Az erkölcsök metafizikája. Gondolat, Budapest, 1991. Kant, I. Az ítélőerő kritikája. Osiris Kiadó-Gond-Cura Alapítvány, Bp, 2003. Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018. Kelemen János: Nyelv és történetiség a klasszikus német filozófiában. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. Lukács György: A fiatal Hegel. Kossuth Könyvkiadó-Akadémiai Kiadó, Bp., 1976. Löwith, Karl: Von Hegel zu Nietzsche. Der revolutionäre Bruch im Denken des neunzehnten Jahrhunderts. S. Fischer, Berlin, 1969. Schelling, F. W. J.: A transzcendentális idealizmus rendszere. Gondolat Kiadó, Bp. 1983. Schelling, F. W. J.: Az emberi szabadság lényegéről. Attraktor Kiadó, Gödöllő, 2010. Schelling, F. W. J.: A kinyilatkoztatás filozófiája. Ford. Mazgon Máté. Szent István Társulat, Budapest, 2019. Schlüter. Wolfgang: Immanuel Kant. Budapest, Magyar Könyvklub, 2002. Tengelyi László: Kant. Budapest, Áron, 1995 Weiss János: Mi a romantika? Filozófiai tanulmányok. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2000.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése (bibliográfia, követelmények, értékelés)	Megbeszélés	I. Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 51–72.
2. A transzcendentális fordulat	Szövegelemzés, megbeszélés	I. Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 51–72.
3. Transzcendentális esztétika: tér és idő	Szövegelemzés, megbeszélés	I. Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 73–105.
4. Transzcendentális logika: kategóriák	Szövegelemzés, megbeszélés	I. Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 105–133.
5. A transzcendentális dedukció problémája	Szövegelemzés, megbeszélés	Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2004, 134–171. (A tiszta értelmi fogalmak dedukciójáról, B-dedukció) Kiegészítő olvasmány: Immanuel

		Kant: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2004, 667–689. (A-dedukció)
6. Az erkölcsök metafizikájának megalapozása	Szövegelemzés, megbeszélés	I. Kant: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése. Raabe Klett, Bp. 1998. 34-64.
7-8. Fichte tudománytana	Szövegelemzés, megbeszélés	J. G. Fichte: Második bevezetés a tudománytanba. In: Válogatott filozófiai írások. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981, 55–127
9. Hegel: A szellem fenomenológiája – Bevezető	Szövegelemzés, megbeszélés	G.W.F. Hegel: A szellem fenomenológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979, 47-57.
10. A szellem fenomenológiája – a tudat és az öntudat fogalma	Szövegelemzés, megbeszélés	Hegel, G. W. F.: A szellem fenomenológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979, 95-122.
11-12. A szabadság fogalma Schellingnél	Szövegelemzés, megbeszélés	Schelling, F. W. J.: Az emberi szabadság lényegéről. Attraktor Kiadó, Gödöllő, 2010, 9– 60.
13. Kierkegaard és Hegel. Az ismétlés mint metafizika-kritikai fogalom	Szövegelemzés, megbeszélés	Kierkegaard, Søren: Az ismétlés. In: Søren Kierkegaard Művei 5. Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 7-82.
14. A szemináriumi tevékenységek értékelése	Megbeszélés	
Könyvészet Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 51–72. Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 73–105. Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2018., 105-133. Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2004, 134–171. Kant, I.: A tiszta ész kritikája. Atlantisz, Budapest, 2004, 667–689. (A-dedukció) Kant, I.: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése. Raabe Klett, Bp. 1998. 34-64. Fichte, J. G.: Második bevezetés a tudománytanba. In: Válogatott filozófiai írások. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981, 55–127 Hegel, G. W. F.: A szellem fenomenológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979, 47-57. Hegel, G. W. F.: A szellem fenomenológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979, 95-122. Schelling, F. W. J.: Az emberi szabadság lényegéről. Attraktor Kiadó, Gödöllő, 2010, 9– 60. Kierkegaard, Søren: Az ismétlés. In: Søren Kierkegaard Művei 5. Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 7-82.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A kurzus megismerteti a hallgatókkal a filozófiatörténethez kapcsolódó kutatás módszertani alapelveit, ami lehetővé teszi számukra, hogy a jövőben önálló kutatásokat végezzenek.
- A kurzus segíti a hallgatókat abban, hogy önálló tanulmányokat készítsenek és azokat folyóiratokban publikálják

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson tárgyalt anyag elsajátítása, alkalmazása és felhasználása.	Folyamatos nyomon követés	20%
	I. Kant filozófiájának és a klasszikus német filozófia foglmainak és nyelvezetének helyes elsajátítása és alkalmazása.	Vizsga	50%
10.5 Szeminárium /	Aktív részvétel a szövegek	Egy szemináriumi szöveg	20%

Labor	elemzésében.	bemutatása.	
	Aktív részvétel a megbeszélésekben.	A szemináriumi bemutatók minőségének, valamint a szemináriumi bibliográfia ismeretének értékelése.	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Legalább 70%-os részvétel az órákon, a szemináriumokon való részvétel kötelező. - Egy szemináriumi szöveg bemutatása.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
01.09.2025

Előadás felelőse:
dr. Lang Mark

Szeminárium felelőse:
dr. Lang Mark

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
29.09.2025

Intézetigazgató:
dr. Nagy Róbert-Miklós, egyetemi docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.